

KÚRIA

Bfv.II.243/2013/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. július hó 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Bíróság 15.B.525/2009/51. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 6.Bf.297/2011/8. számú ítéletét megváltoztatja:

a terhelt cselekményét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés [1978. évi IV. törvény 171.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja] vétségeként minősíti.

A terheltet ezért 1 (egy) évi fogházbüntetésre ítéli.

A fogházbüntetés végrehajtását 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggeszti.

A szolgálati viszony megszüntetése mellékbüntetést mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság a 2011. április hó 28. napján kelt 15.B.525/2009/51. számú ítéletével - megismételt eljárást követően - a terheltet bűnösnek mondta ki emberölés vétségében [Btk. 166.§ (1) bekezdés és (4) bekezdés].

Ezért őt 1 év fogházbüntetésre ítélte. A fogházbüntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A terheltet előzetes mentesítésben részesítette.

Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről, és a bűnügyi költség viseléséről.

A kétirányú fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltőtanács a 2012. május hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 6.Bf.297/2011/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta:

a terhelt cselekményét foglalkozás körében elkövetett halált okozó szándékos veszélyeztetés büntettének [Btk. 171.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja, (3) bekezdés] minősítette.

A terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 év börtönbüntetésre, végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 3 évre súlyosította. A terheltet szolgálati viszony megszüntetése katonai mellékbüntetésre is ítélte. Mellőzte az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet szerinti történeti tényállás lényege szerint a terhelt - aki 1993. októbere óta rendőr - 1997. október 15. napjától 2003. november 30. napjáig a V.-i Bevetési Alosztályon, 2003. december 1. napjától rendelkezési állományba helyezéseiig a B.-i Bevetési Alosztályán teljesített szolgálatot. Mindkét helyen önvédelmi, illetve küzdősportok oktatása során oktatták, azonban a fogásnem veszélyessége miatt nem gyakoroltatták az úgynevezett fojtófogás alkalmazását, amely az intézkedés alá vont személy ellenállásának megtörését, elfogását célozza. Az oktatás során ezzel kapcsolatban az oktatók arra hívták fel valamennyi résztvevő - így a terhelt - figyelmét is, hogy a fojtogatás csak nagyon rövid ideig, pár másodpercre tarthat, mert alkalmazása során bekövetkezhet az ájulás, illetőleg rosszullét, vagy hosszú ideig történt alkalmazása során az intézkedés alá vont fulladása.

Ennek megfelelően a fojtófogás a rendőri intézkedés során jogszerűen alkalmazható fogásnem, amely a kiképzés alapján csak az intézkedés alá vont személy megragadására, ledöntésére, azaz ellenállásának pillanatos megtörésére, leküzdésére alkalmazható.

2004. június 10. napján garázdaság vétségének elkövetése miatt bíróság elé állították a kábítószerfüggő 27 éves M. S. D. bolgár állampolgárt. A terhelt bíróság elé állítása, majd a Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Bíróságról a Gy.-i utcai fogdában történő

átszállítása során a terhelt rendőri kísérését a Repülőtéri Biztonsági Szolgálatának két, különleges kiképzésben részesült tagja, nevezetesen E. Z. f.törzsőrmester és állandó társa, P. I. őrmester látta el. Mindkét rendőr tisztában volt a feladat jellegével, tudták, hogy a kísért személy esetlegesen agresszív magatartására számíthatnak. Arról azonban nem volt tudomásuk, hogy a későbbi sértett kábítószer-függő személy.

A Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Bíróságra történt szállítás során rendkívüli esemény nem történt, az ítélet hirdetését követően a Gy.-i utcai fogdába történő átszállítás során az úton közlekedve M. S. D. azonban megtámadta a mellette helyet foglaló P. I.-t oly módon, hogy mindkét lábát a gépkocsi jobb hátsó ajtaján lévő üvegnek feszítette, hátát pedig P. I.-nek támasztotta és megpróbálta P. I.-t a bal hátsó ajtón keresztül a gépkocsiból kitolni, illetve megkísérelte őt a gépkocsi bal hátsó részére feltolni. P. I. ekkor észlelte, hogy M. S. D. valamilyen módon kiszabadította mind az övbilincsből, mind a kézbilincsből a kezét, és a szabaddá vált bilincsel bal kezével E. Z. felé hadonászott. A hátsó ülésen helyet foglaló P. I. próbálta a sértettet megfékezni, azonban nem bírt vele, ezért dulakodtak, ezt látva és hallva a terhelt haladéktalanul kihúzódott a külső sávba, majd az L. utcába bekanyarodva azonnal megállt.

A gépkocsiból elsőnek E. Z. szállt ki, végül is a bal hátsó ajtót kinyitva sikerült P. I.-nek is kiszállnia az autóból, és kihúznia magával a folyamatosan őt támadó M. S. D. Miután valamennyien az utcára kerültek, a rendőrök próbálták a sértettet ismét megbilincselni, próbálkozásuk azonban először nem járt eredménnyel. Ekkor megpróbálták M. S. D. „rátolni” a rendőrségi autóra, ekkor - miközben a sértett egyik lábával a gépkocsinak támaszkodott és elrúgta magát - P. I. az egy lábon álló sértett alól - a tanultaknak megfelelően - „kisöpörte” a lábát, eközben E. Z. szintén kiképzésen tanultaknak megfelelően, hátulról álló helyzetben alkalmazott fojtófogással M. S. D. nyakát a bal kezével átkarolta és a két rendőr együttes erővel a sértettet a földre vitte.

A földön fekvő sértettet, aki ekkor is folyamatosan mozgott, ellenszegült, próbálta magát kiszabadítani, úgy rögzítették fekvő helyzetben, ahogyan a földre került, azaz E. Z. hátulról a nyakánál bal karjával továbbra is átfogva tartotta őt, ügyelve arra, hogy a sértett gégéjét szabadon hagyva levegővételt biztosítson. A terhelt a sértett nyakát alkarja és felkarja közé fogta, ennek során a sértett gégeje a terhelt könyökhajlatában helyezkedett el és a fojtó fogáshoz hasonló testhelyzetben rögzítette a sértettet. P. I. rendőr - aki a sértett lábaihoz került - ezalatt megkísérelte a sértettet megbilincselni, ami menet közben sikerült. Eközben a terhelt másik kezével elővette a mobilját és a 112-es számon

segítséget próbált kérni, majd a 104-es számot is több esetben hívta annak érdekében, hogy a mentősök a sértettnek nyugtató injekciót adjanak. Az intézkedő rendőrök megbeszélték, hogy megpróbálják az emberfeletti erővel küzdő M. S. D. az adott helyzetben rögzíteni addig, amíg a mentő oda nem ér. A bilincselést követően abban a helyzetben maradtak, hogy a terhelt bal kezével a nyakánál fogva tartotta a földön a sértettet, míg P. I. a lábát összekulcsolta és hátrafelé nyomva próbálta őt a földön tartani. Ekkor a sértett a földön már úgy helyezkedett el, hogy arccal és felsőtesttel oldalirányba nézett, míg deréktól lefelé hason fekve lábkulcsolt helyzetben volt.

Időközben az Akció Osztályán dolgozó két rendőr arra közlekedett, észlelve a csoportosulást megálltak és felajánlották a segítségüket a sértettet stabilan tartó két rendőrnek, amit a terhelt, mint járőrparancsnok azért utasított vissza, mert helyzetértékelése szerint a pozícióváltztatás azt eredményezhetné, hogy nem sikerül a sértettet a földön tartaniuk, illetve hogy a földre vitt férfi még a további rendőrök segítsége mellett is megszökhet.

A kiérkező mentősök már csak a sértett halálát tudták megállapítani, ami erőszakos úton, a nyak huzamosabb leszorítása okozta elhúzódó fulladás, légzés- keringésleállás következtében állott be.

M. S. D. halálát nyúltvelő beékelődés következtében fellépett keringés és légzésbénulás okozta, a nyúltvelő beékelődéséhez az agy vizenyős duzzanata miatt beállott koponyaűri nyomásfokozódás vezetett. Az agyvizenyő kialakulását a nyaki visszerek összenyomása miatt gátolt vénás visszafolyás hozta létre. A nyaki erek leszorítása a terhelti tevékenység során és annak következményeként állott be. A sértett halálának bekövetkezése okozati összefüggésben állt a terhelt cselekvőségével, nevezetesen azzal, hogy a sértett nyakának leszorításával az agyi vérellátás zavarát okozta, azaz az agyban fellépő pangás bekövetkezett.

Az agyi nyomásfokozódás következtében fellépő pangás önmagában még reverzibilis (visszafordítható) folyamat, azonban a terhelt által alkalmazott hosszabb idő alatti tartós, folyamatos, de kisebb erőbehatással megvalósított leszorítás során, az agyi nyomásfokozódás olyan kritikus mértéket ért el, ami már visszafordíthatatlan változásokat eredményezett, azaz a nyúltvelő beékelődés következtében fellépett keringés és légzésbénulás a sértett halálát okozta.

A nyelvcsont törését közepesnél nagyobb erejű tompa erőbehatás hozta létre, a nyelvcsont szarvának törése, illetve a nem intubálható gégeödéma csak a sértett nyakát ért erőbehatásként értékelhető, közvetlen oki szerepük a halál bekövetkeztében nincs.

A tényállás rögzíti azt is, hogy a terhelt által alkalmazott leszorítás fojtófogásnak nem tekinthető, amely egy huzamosabb ideig

történő földön rögzítést, tartást jelent, amelynek során a terhelt a sértettet a nyakánál elhelyezkedve azt átkulcsolva rögzítette. A sértett minimálisan 10 percig (12:33:06 órától kezdődően 12:42:49 óráig) volt leszorított helyzetben, a földön fixen rögzített állapotban.

*

Az első fokú bíróság, amely a terhelt cselekményét emberölés vétségeként minősítette, indokolásában megállapította, hogy a terhelt cselekvőségéből az a következtetés vonható le, hogy a sértett esetleges halálának előrelátása fel sem merült a terhelt tudatában, ennek megfelelően a sértett halálába való beletörődés, mint szándékos elkövetés teljes mértékben kizárható.

Az elsőfokú bíróság, e körben kifejtette, hogy álláspontja szerint a terheltet a bekövetkezett eredmény tekintetében gondatlanság terheli, mégpedig a tudatos gondatlanság (luxuria) róható a terhére, amikor könnyelműen bizakodott magatartása lehetséges következményeinek az elmaradásában.

A terhelt a leszorítás során ügyelt arra, hogy a sértett gégéje szabadon maradjon és a levegő útja így ne legyen elzárva, megpróbálta a sértett fejét al- és felkarja között fixen rögzíteni és elkerülni, hogy a sértett légzése bármi módon akadályoztatva legyen. A terhelt arra is ügyelt, hogy csak a sértett "kitörési kísérletei" során alkalmazzon pillanatos erőteljesebb szorítást, ami általa is tudottan az erek nyomatása folytán okoz légzési nehézséget.

Azonban a sértett leszorítása, földön tartása során a terhelt olyan kisebb erejű, ámde folyamatos jellegű nyomást gyakorolt a sértett nyakára, amely a visszerek nyomását és ezen keresztül a vér agyból történő visszaáramlását akadályozta, gátolta időlegesen. Ennek a terhelti tevékenységnek eredményeképpen időben elhúzódóan kialakult az az élettani folyamat, ami ily módon a sértett elkerülhetetlen halálához vezetett. A tudatos gondatlanság két együttes feltételével ok-okozati összefüggésben az intézkedés alá vont személy életét vesztette.

A másodfokú bíróság a cselekmény minősítése körében nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. Megítélése szerint a terhelt foglalkozási szabályok (Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény; Rendőrség Szolgálati Szabályzatát meghatározó 3/1995. (III.1.) BM. rendelet) hatálya alatt állt, ezért cselekményével megvalósította a foglalkozás körében elkövetett halált okozó szándékos veszélyeztetés büntettének tényállási elemeit. Álláspontja szerint a terhelt szándéka csak a veszélyhelyzet kialakítására korlátozódott, a súlyosabb eredmény tekintetében a gondatlansága állapítható meg.

Az ügyben meghozott első-, és másodfokú ítélet ellen a terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés a) pontjára alapított okból, mely felülvizsgálati indítvány az ítéleti tényállásban rögzített cselekmény törvénysértő minősítését sérelmezte.

A felülvizsgálati indítvány szerint a másodfokú bíróság jogértelmezése olyan tág teret nyitott a foglalkozás körében megvalósítható delictumok számára, amelyre törvényes lehetősége nem volt, valamint a történeti tényállás jogi minősítésekor olyan jogszabályt hívott fel indokolásában, amely véleménye szerint foglalkozási szabályként nem fogadható el.

Sérelmezte a másodfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy védenca az önvédelmi fogás alkalmazásakor munkavédelmi és baleset megelőzési szabályokat sértett meg, és ezért vonható cselekvősege a foglalkozási szabályok körébe. Sérelmezte azt is, hogy a másodfokú bíróság a terhelt által alkalmazott leszorító, stabilizáló fogást ún. fojtó fogásként értékelte, holott már az elsőfokú bíróság is egyértelműen megállapította, hogy a terhelt nem ún. fojtó (vérfojtó) fogást alkalmazott, hanem leszorító fogást, amelynek nem lehettek az intézkedés alá vont egészséges, racionálisan viselkedő személyre súlyos életveszélyes, vagy halálos következményei. Ezért téves az a bírói megállapítás, hogy a terheltet a halálos eredmény tekintetében gondatlanság terheli. Megítélése szerint szükségszerű, elégséges és arányos rendőri intézkedés történt a terhelt részéről, ezért alappal bízhatott abban, hogy a sértett nem szenved el halálos sérülést. Ezért védenca bűncselekmény hiányában történő felmentésére tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség BF.524/2013. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt az alábbi indokok mellett részben alaposnak tartotta. Helyesnek tartotta a másodfokú bíróság azon jogi álláspontját, mely szerint rendőri tevékenysége során a terhelt foglalkozási szabályok hatálya alatt állt. Álláspontja szerint a terhelt ezért akkor, amikor fojtó fogáshoz hasonló fogást, mint önvédelmi fogást alkalmazott, nem szegett foglalkozási szabályt. Megszegte viszont az ilyen jellegű önvédelmi fogásra irányadó, és általa is ismert, kiképzése során számára is oktatott azon íratlan baleset megelőzési szabályt, amely szerint a testi kényszer ilyen módja az emberi életre kiemelten veszélyes, alkalmazására ezért körültekintően, csak rendkívül rövid ideig kerülhet sor. Ugyanakkor álláspontja szerint ezt az íratlan foglalkozási szabályt a terhelt nem szándékosan, hanem hanyag gondatlansága miatt szegte meg, miután nem ismerte fel, hogy változtatnia kellene a sértettel szembeni fogásmódon.

Erre tekintettel a helyes minősítés, a Btk. 171.§ (1) (2) bek., b) pontja szerinti halált okozó foglalkozás körében elkövetett

gondatlan veszélyeztetés vétsége.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg: a terhelt cselekményét minősítse halált okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének, és enyhítse a terhelttel szemben kiszabott büntetést. Egyebekben az első- és másodfokú bíróság ítéletének hatályában való fenntartását indítványozta.

*

A Kúria az ügyben a Be. 420.§-ának (1) bekezdése és a Be. 424.§-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartotta. Az ügyész írásbeli nyilatkozatára reflektálva előadta, hogy a Legfőbb Ügyészség által védence terhére rótt azt a körülményt, miszerint fel kellett volna ismernie a sértettel szemben alkalmazott és fenntartott testi kényszer veszélyeit, ha a terhelt nem ismerte fel, ez annak a következménye volt, hogy információ hiányában szenvedett. Arról ugyanis nem volt tudomása, hogy a sértett kábítószer-függő személy, akinél emiatt a fájdalomküszöb behatárolhatatlan. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a terhelt terhére gondatlan elkövetés sem állapítható meg, ezért bűncselekmény hiányában történő felmentésre tett indítványt.

A legfőbb ügyész képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta. Kihangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság jogi álláspontja helytálló abban, hogy a terhelt foglalkozási szabályt szegett. Indokolt volt a testi kényszer alkalmazása, azonban a terheltnek fel kellett volna ismernie, hogy a kényszer alkalmazása, a nyaki erek leszorítása nem tartható fenn, ájuláshoz és halálhoz is vezethet. A terhelt azonban nem ismerte fel, hogy változtatni kéne a sértettel szembeni fogásmódon, e tekintetben azonban nem szándékosság, hanem gondatlanság állapítandó meg a terhére, a hanyag gondatlanság ugyanis mindenképpen fennáll.

A terhelt felszólalásában kijelentette, hogy nem követett el bűncselekményt. Szolgálati kötelességét teljesítette az arányosság és a szükségesség mértékének betartásával.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a védő felülvizsgálati indítványában megjelölt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423.§ (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

A Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - egyebek mellett -

akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. A védő ilyen anyagi jogi szabálysértésre hivatkozott, amikor azt állította, hogy téves a másodfokú bíróság azon álláspontja, hogy a terhelt a testi kényszer alkalmazása során foglalkozási szabályt sértett, és a rendőri intézkedés során a sértettet veszélyeztető helyzetet szándékosan idézte elő és tartotta fenn, és téves az a bírói megállapítás is, hogy a terheltet a halálos eredmény tekintetében gondatlanság terheli.

A Kúria az álláspontjának a kialakítása során abból indult ki, hogy a felülvizsgálati eljárásban a Be. 423.§-ának (1) bekezdése értelmében a tényálláshoz kötöttség érvényesül, ami azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. A jogkérdések is kizárólag a tényállásban rögzítettek alapulvételével vizsgálhatók és dönthetők el. A bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenysége nem bírálható felül, és az ítélet esetleges megalapozatlansága sem kifogásolható.

Az irányadó tényállás tükrében a Kúria megállapítja, hogy a másodfokú bíróság helyesen elemezte a tényállást abból a szempontból, hogy a rendőr foglalkozású, szolgálatban lévő, szolgálati szabályzatban foglaltak szerint eljárni köteles terhelt akkor, amikor a tényállásban írt testi kényszert alkalmazta a sértettel szemben, foglalkozási szabály hatálya alatt állt, ezért magatartása a Btk. 171.§-ában meghatározott foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekmény jogi minősítése alá tartozik.

A bírói gyakorlat minden olyan tevékenységet foglalkozásnak tekint, amely szabályokhoz kötött. Ennek megfelelően az, aki valamely szakképzettséget igénylő foglalkozást folytat, arra az illető foglalkozási szabályai az irányadók.

A Btk. 171.§-ának alkalmazásában kizárólag az élet, testi épség, egészség védelmére irányuló foglalkozási szabályoknak van jelentősége, vagyis olyan foglalkozási szabályoknak, amelyeknek a megszegése veszélyt jelent a bűncselekmény jogi tárgyára. Egyéb foglalkozási szabályok megszegése más jogágak szabályaiba ütközhet, és egyéb (polgári jogi vagy fegyelmi) felelősséget alapozhat meg.

Helytállónan rögzítette a másodfokú bíróság azt, hogy a terheltre foglalkozási szabályként nem csak írott szabályok, hanem íratlan szokásszerű szabályok is vonatkoztak.

Helyesen hivatkozott ekként a másodfokú bíróság a terheltre vonatkozó (írott) foglalkozási szabályok körében a rendőri tevékenységet alapvetően meghatározó Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényre (továbbiakban: Rtv.), illetve a Rendőrség Szolgálati Szabályzatára.

A Rtv. 47.§-a értelmében a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III.1.) BM rendelet 53.§-a (2) bekezdése ugyanakkor akként rendelkezik, hogy a testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.

Miután pedig az irányadó tényállás tartalmazza, hogy a bevetési alosztályokon szolgálatot teljesítő terhelt kiképzésének része volt az önvédelmi, illetve küzdősportok oktatása, amelynek keretében felhívták a figyelmet a nyakon alkalmazott szorítás, az ilyen irányú önvédelmi fogás fokozott veszélyére - amivel a terhelt tiszttában is volt - a Kúria osztotta a másodfokú bíróság álláspontját, mely szerint e körben a terheltre iratlan baleset megelőzési szabályként vonatkozott az ilyen típusú testi kényszer esetén az, hogy alkalmazására igen körültekintően, csak időlegesen kerülhet sor.

A Kúria tehát rögzíti, hogy a terhelt - a védő felülvizsgálati indítványában foglalt érveivel ellentétben - foglalkozási szabály hatálya alatt állt a terhére rótt cselekmény elkövetése idején.

A Kúria fentiekén túlmenően megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság abban már téves álláspontra jutott, hogy a terhelt szándékosan szegte meg a rá vonatkozó baleset megelőzési szabályt, ekként a veszélyhelyzetet szándékosan idézte elő és tartotta fenn.

A Btk. 171.§ (1) bekezdésébe ütköző bűncselekményt az követi el, aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sérülést okoz. Elkövető az lehet, aki valamely meghatározott foglalkozási szabály hatálya alatt áll. A foglalkozási szabályszegés a kötelezettség megszegésével megvalósított gondatlan magatartás, melynek során az elkövető e magatartása ellentétben áll az emberi élet, testi épség védelme érdekében alkotott foglalkozási szabállyal, biztonságot szolgáló rendelkezéssel, stb., és e magatartás közvetlen veszélyhelyzet előidézésére alkalmas.

A terhelt alanyi bűnösségét illetően abból kell kiindulni, hogy a terhelt célja az intézkedés során az volt, hogy a sértett ellenállását megtörje, szökését megakadályozza. Amint azt az irányadó tényállás is tartalmazza, a gépkocsival szállított sértett - kiszabadítva magát az őv-, és kézbilincsből - már a gépkocsiban az őt szállító két rendőrré támadt, majd megállást követően is olyan rendkívül agresszív magatartást tanúsított, hogy álló helyzetben a terhelt és társa nem bírtak vele, a szabaddá vált

kezeit sem tudták lefogni és visszabilincselni. Ezért azt követően, hogy a sértettet mégis sikerült földre vinni, és ekkor a terhelt a sértetten fojtó fogáshoz hasonló fogást - ún. önvédelmi fogást - alkalmazott, a Kúria megállapítja, hogy a terhelt ezzel nem sértett foglalkozási szabályt.

A terhelt ugyanakkor ezt a fogást az irányadó tényállás szerint mintegy 10 percig úgy alkalmazta, hogy a leszorítás során ügyelt arra, hogy a sértett gégeje szabadon maradjon és a levegő útjai így ne legyenek elzárva. A tényállás tartalmazza azt is, hogy a sértettet földre kerülését követően, a terhelt által alkalmazott önvédelmi fogás, és a társa által alkalmazott lábkulcs fogás ellenére alig sikerült megbilincselni. A terhelt már ekkor telefonon orvosi és rendőri segítséget kért, a terhelt és társa ezért ekkor úgy döntöttek, hogy az emberfeletti erővel küzdő sértettet a mentők kiérkezéséig ebben a helyzetben tartják. A tényállás szerint a reálisnak tartott szökésveszély miatt utasította el a terhelt az időközben a helyszínen megjelenő két rendőr segítségét, akiknek a jelenlétében a sértett ismételt megpróbált kiszabadulni a két rendőr által alkalmazott leszorításból, lábait sikerült is P. I. fogásából kiszabadítani, ezért emellett, hogy a terhelt továbbra is bal kezével a nyakánál fogva tartotta a sértettet, P. I. társa ismét lábkulcsolást alkalmazott vele szemben, míg a helyszínen tartózkodó további egyik rendőr - a sértett mozgását kitörési kísérletként érzékelve - szintén közbeavatkozott, és a sértett karjára térdelve annak derekát nyomta a földhöz.

Mindezek alapján a Kúria - maradéktalanul egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával - azt állapította meg, hogy a terhelt tekintetében nem állítható alappal, hogy a terheltnek előre kellett látnia, hogy az általa alkalmazott fogás veszélyezteti a sértett életét, testi épségét, és ebbe a helyzetbe belenyugodott. Ellenkezőleg, a terhelt terhére éppen az róható fel, hogy nem kellő figyelemmel járt el, nem ismerte fel az általa alkalmazott fogás fojtó fogáshoz hasonlatossága miatt azt, hogy változtatni kellene a sértettel szembeni fogásmódon, holott ez az önvédelmi fogásokban való jártassága és a fogások következményeinek általános ismerete miatt tőle elvárható lett volna. Emiatt a hatásában is tévesen ítélte meg az általa alkalmazott fogás jellegét, nem számolt annak végzetes következményeivel. Foglalkozási szabályszegése ezért nem szándékos, hanem gondatlan, amelynek folytán a sértett halála bekövetkezett.

A Kúria rögzíti azt is, hogy a foglalkozási szabályok megszegésével okozati összefüggésben bekövetkezett közvetlen veszélyhelyzet, valamint a sértett ténylegesen bekövetkezett halála tekintetében a terheltet egyaránt hanyag gondatlanság (negligencia) terheli. Magatartásának ezeket a tényállásszerű következményeit azért nem látta előre, mert a tőle elvárható körültekintést elmulasztotta.

A Kúria fentiekre tekintettel megállapította, hogy a terhelt cselekménye helyesen a Btk. 171.§-ának (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő halált okozó, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének minősül.

A minősítés megváltozására figyelemmel a Kúria megvizsgálta a jogerősen kiszabott büntetést is. Abból indult ki, hogy míg a jogerős ítéletben megállapított bűncselekmény büntett, büntetési tétele kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, addig a törvényes minősítés szerint a cselekmény vétségként minősül, a büntetési tétele pedig egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

Figyelemmel ezért a cselekmény viszonylag kisebb tárgyi súlyára és a bíróságok által már értékelt egyéb enyhítő körülményekre, a Kúria a kiszabott szabadságvesztés- büntetés tartamát a törvényi minimumban, 1 évben határozta meg.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 44.§-a alapján fogházban jelölte meg.

Miután úgy ítélte meg, hogy a kiszabott szabadságvesztés- büntetés végrehajtása nélkül is elérhetőek a büntetési célok, a szabadságvesztés-büntetést a Btk. 89.§ (1) és (2) bekezdése alkalmazásával megfelelő időtartamra felfüggesztette.

A Btk. 132.§-ában meghatározott szolgálati viszony megszüntetés katonai mellékbüntetést alkalmazásához azt kell eldönteni, hogy az elbírált cselekmény tárgyi súlyára tekintettel elégséges-e annak a következtetésnek a levonása, hogy az elkövető már nem hagyható meg a szolgálatban, de mégsem indokolt megfosztani a rendfokozatától. A Kúria miután ennek vizsgálatakor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gondatlan cselekmény elkövetése nem vonható a méltánytalanság körébe, ezért e mellékbüntetés alkalmazását mellőzte.

A kifejtettekre figyelemmel - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles, a védő felülvizsgálati indítványa alapján eljárva, az ügyészi indítványban foglaltaknak helyt adva a megtámadott határozatokat a Kúria a Be. 427.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

Egyebekben a megtámadott határozatokat a Be.426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416.§-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy

ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416.§ (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten

*előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat
hozatalát a Kúria mellőzheti.*

Budapest, 2013. július hó 11.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*tisztviselő
Bné*